

SVYTURIYS

LEIDZIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarria
— 882 —
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

Semanario Lituano "EL FARO"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpjūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Correo
Argentina

Concesión 1975

FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

METAI VII BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Liepos = Julio 15 d., 1938 № 382

Kaina metams: \$ 4.00. Pasmėnu: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10

Jausmingos Ceremonijos Katedros atidaryme

Reims mieste, užsibaigė sekmdienį su didžiausiu iškilmingumu, atstatytos katedros atidarymo iškilmės. Dalyvavo patsai Prancūzijos prezidentas p. Albertas Lebrun, daugelis kariškių, civilių ir dvasiškų įžymybių ir milžiniškas žmonių ir delegacijų skaičius.

Kaip žinoma, laike Didžiojo Karo, visa Reimso plati apylinkė smarkiai nukentėjo, o ypatingai Reims miestas. Istorinė katedra taip pat liko sugriauta. Po karo prancūzai pasistatė sau tikslu atstatyti katedrą, ką po ilgų metų ir ačiu liaudies duosnumui ir vyriausybės pagelbai pasisekė atlikti.

Šventasis Tėvas tam irgi padė-

jo ir iškilmėms legatu paskyrė kardinolą Suhard, kuris sekmdienį prieš pašventinimą pasakė pamokslą šia tema: Prancūzija pasidarė laisvių pasiuntinys ir taikos šaltinis. Savo kalboje aukštai iškelė tikėjimo, patriotizmo ir taikos principus.

Po kalbos atlaikė pontificalines iškilmingas mišias. Prie altoriaus stovėjo Prancūzijos prezidentas ir septyni kardinolai. Didelė, nesuskaitoma minia žmonių pripildė visą plačią apylinkę, maldingai sekdami iškilmes.

Visa minia, pradėdant nuo paties aukščiausio - prezidento, baigiant kukliausiu - elgeta, priklausė, kada legatas suteikė visiems Popiežiaus palaiminimą.

Besitęsias teroristiniai veiksmai Palestinoje

Palestinoje atsinaujino dar didesniu smarkumu teroristiniai veiksmai, kurie yra žydų ir arabų nesutikimas ir nuolatiniai kiurčiai bei riaušės.

Anglų vyriausybė, stengdamosi visokiais būdais numalšinti nenormalią ir pavojingą situaciją, nusintė daugias kariuomenės.

Tačiau nors kariuomenė energingai persekioja žydus ir arabus teroristus, tie tęsia savo darbus.

Šį sekmdienį Haifos miesto a-

ristokratiškame rajone vienas arabas metė bombą į pilną keleivių autobusą, pavojingai sužeisdamas 16 žmonių.

Autobusas priklausė žydai.

Gi Jeruzalėje ginkluotų arabų grupė užpuolė taip pat ginkluotus 10 žydų.

Vėliau, grįžtant žydams iš darbo, Jaffa vieškelyje, vienas arabas iš autobuso metė bombą. Užmušta dvi moterys ir vienas vaikas ir sužeista daugelis asmenų.

Nacionalistai eina ant Valencijos

Sulig paskutinių karo veiksmų galima spėti, kad dabartinis nacionalistų tikslas yra Valencijos miesto užėmimas.

Tą stengiasi atlikti generolų Garcia Valino ir Arandos vadovaujamos kariuomenės.

Pirmojo kariuomenės susidedanti iš „navarrų“ karių smarkiai supliekė vyriausybinius įsistiprinusius Espadan kalnuose. Čia užėmė pačią didžiausią aukštumą - La Raveta ir po to užėmimo vyrauja tuose kalnuose, nors dar kaikuriose vietose lieka vyriausybinių pozicijų.

Trys šios kariuomenės dalys už-

ėmė Ahin kaimą ir taikosi eiti ant labai strateginio punkto ir svarbaus miesto Segorbe.

Gi gen. Aranda užėmė Nules miestą, kur apart daug kareivių žuvo 1.400 gyventojų, vyriausybiniams padegus ir išsprogdinus namus, pasistūmėjo iki Chilches kaimo ir dabar randasi jau tik 41 direktoriaus draugo rolėje, papildom. nuo Valencijos.

Gen Miaja, iš savo pusės, sukoncentravo Teruelio fronte 55 tūkstančius karių veteranų, kuriais tikisi sulaukyti ir sunaikinti nacionalistų pradėtą tenais puolimą.

Turėjome svečių

Į Vilnių buvo atvykę du žymūs Amerikos lietuvių veikėjai kunigai: Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas, Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos valdybos narys, Broklyno lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Balkūnas ir Hartfordo lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Ambotas. Be to, viešėjo ir Panevė-

žio vyskupijos katalikų visuomenės veikėjas Jonas Baranauskas. Šie visi mūsų tautiečiai dalyvaavo Budapešte surengtame tarptautiniame Eucharistiniame kongrese ir, grįždami namo, užsuko į Vilnių. Čia gyvai domėjosi visuomenės gyvenimo sąlygomis ir apsilankė kai kurias įstaigas.

= PEREITA SAVAITĖ =

PIRMADIENĮ. — Suvienytose Valstybėse. — Vašingtono patikimuose šaltiniuose kalbama, kad komercinė sutartis tarp Anglijos ir Suvienytų Valstybių bus sudaryta ir patvirtinta šio mėnesio pabaigoje.

Sovietų Rusijoj. — Ferafrana Uznebstano rajono specialus teismas nuteisė mirties bausme tris priešrevolucioninės organizacijos narius kurie operavo Ounice. Kiti du kaltinamieji nubausti 15 metų kalėti.

Vokietijoj. — Nordenscer Lloyd laivyno kompanija pranešė, kad šiemet neduos dividendų savo akcininkams.

Malazijoj. — Vienos švino kasyklos darbininkai kurių skaičius siekia 4.000 sustreikavo prašydamai algų padidinimo. Bijoma, kad streikai nepereitų į kitas kasyklas.

ANTRADIENĮ. — Prancūzijoj. — Argentinos buvęs prezidentas gen. A. P. Justo, kuris važinėja po Europą, pietavo su Prancūzijos užs. reikalų ministru ir po pietų apsilankė pas respublikos prezidentą, su kuriuo kalbėjosi apie valandą laiko.

Australijoj. — Sydnejaus miestam atvyko pirmutinis olandų lėktuvas, kuris atidaro naują susisiekimo — pašto ir keleivių — liniją tarp Olandijos ir Australijos. Kelionė pasisekė laimingai.

Sovietų Rusijoj. — Stalinas, nepatenkintas boševikiškos politikos nepasisekimu Ispanijoj, įsakė sumiti Jurgi Dimitrovą, kominternu generalinį sekretorių, kuris kaltinamas tos politikos nepavedimu.

Ispanijoj. — Argentinos maldininkai dalyvavo religinėse iškilmėse Virgen de los Reyes, Sevilijos patronos garbei.

TREČIADIENĮ. — Kinijoj. — Laike Liaudies Politinės Tarybos atidarymo, gen. Čian - Kai - Šekas išsitarė, kad „japonų kariuomenė iki šio laiko neteko 500.000 vyrų ir kad Kinija tol tęs karą, kolai japonų militaristai supras realybę“.

Japonijoj. — Dideli potvyniai Kobe uoste padarė milžiniškų nuostolių. Apart vietinių nukentėjo daug europiečių. Prigėrė 40 europiečių studentų ir apie 600 europiečių vaikų. Gi prigėrusių japonų skaičius siekia kelis tūkstančius.

Vengrijoj. — Dešiniųjų ekstremistų lyderis F. Szalasi, kuris skaitomas Vengrijos nacistų vad. nuteistas trims metams kalėjimo, už krašto politinės tvarkos kiršinimą. Pirmą Szalasi buvo nuteistas dešimčiai mėnesių, bet jam apeliavus bausmė buvo padidinta.

KETVIRTADIENĮ. — Arabijoj. — Prenešama, kad Arabijos karalius su anglų kunigaikščio Athlone pritarimu, nusitarė padidinti savo kariuomenės pajėgumą; tam tikslui kariai bus išlavinti moderniau, o Anglija suteiks daug paskutiniojo modelio ginklų.

Vokietijoj. — Vienas lėktuvas, kuris dalyvavo nacionalsocialistų organizuotose oro lenktynėse

nukrito Stettin apylinkėse. Užsimušė vienas lakūnas.

Urugvajuj. — Frigorifikai studijuoja italų vyriausybės prašymą 1.500 tonų mėsos nupirkimui del italų kariuomenės.

Sovietų Rusijoj. — Sibirijoj liko sulaukta daug ten dirbančių sovietų valdininkų. Apie dvidešimtis is jų tapo sušaudyti po trumpo teismo. Sulaukymai suristi su generolo Lukšovo pagėgimu.

PENKTADIENĮ. — Čilėj. — Daktaras Hemmer kuriam buvo pavesta įvairūs tyrinėjimai, pridavė romento mmsterijai savo išvadas, kuriose nurodo, kad Rio de los Patos zonoje rasta žibalo žymės, kurios duoda manyti, jog esama šaltinių.

Vokietijoj. — Kancleris Hitleris pasakė kalbą vokietų meno Namuose, užgrodamas savo veikimą ir paneigdamas užsienyje daromas kritikas. Visas mūmnenos miestas miestas Hitlerio lankymosi proga buvo papuostas veļavomis.

Prancūzijoj. — Prancūzijos Generalinis Darbo Federacijos sekretorius pareiske, kad darbininkai neteis pareisti isgautas socialies reiformas, ir kad sutarta padaryti pauzų savo reikalavimuose.

SEŠTADIENĮ. — Turkijoj. — Nuo smarkaus ir nepastojamo netaus nko apsemta Erzinujan provincija. Vanuo nušese keletą namų Keleio rajone ir daugens namų raudasi nebevoli nuo visisko sugriuvimo. Iki siolai, is nukentėjusių, mirė 19 žmonių.

Sovietų Rusijoj. — Sovietų Aeroklūbas isgavo dviejų moteriskų aviaejos rekordų pripažinimą. Vienas tai Ossiņpenkos, Lomakos ir Kuskovos skruvinas tiesia linija is Sevastopolio iki Arkangelsko be nutūpimo. Nuiekta 2.3/1 kilometras. Antrą rekordą pastatė kakune medukova, nuiekdama lengvu, sportiniu lėktuvu 100 km. su 164.940 km. viutinio greičio.

Vokietijoj. — Tarp Rheinsberg ir Koerpenitz stocų įvyko smarkus traukimų susidūrimas. Katastrofoje zuvo 4 žmonės ir daugelis liko sužeistų.

SEKMADIENĮ. — Belgijoj. — Apie trisdešimtis tūkstančių reksistų partijos narių ir simpatizantų dalyvavo Lombeek mieste reksistų kongreso uzdaryme. Jų vadas Leonas Degrelle savo kalboje issitarė, kad Lombeek yra pirmutinis Belgijos miestas, kuris viešai pademonstravo savo fašistinį tikėjimą.

Uurugvajuj. — Nustatyta, kad šio mėn. 23 d. iš plauks urugvajiečių delegacija kuri dalyvaus Pasauliniame Jaunimo Kongrese New Yorke. Delegacija atstovauja 28 kultūrinės, socialines, politines ir studentų organizacijas.

Anglijoj. — Laike fašistų mitingo Londone, Manor Place, įvyko didelės riaušės. Kada fašistų vadas Sir Oswald Mosley sakė kalbą, komunistų grupė pradėjo dainuoti „Raudonoji Vėliava“. Suminti penki asmenys.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Buenos Aires Lietuviai

PRANEŠIMAS
Del technišku klūčių praeitą savaitę SVYTURYS neišėjo. Atsiprašome mūsų skaitytojus už šį trūkumą.

RUOSIASI Į BERISSO
Buenos Aires jaunimas ruošiasi vykdyti iškilmingą „Mindaugo“ draugijos sukaktuvių ir Išeivių Dienos minėjimą Berisse, ateinančią šestadienį 23 dieną šio mėn. Nori prisidėti prie organizuotos ekskursijos, prašome kreiptis SVYTURIO redakcijon, arba vėliausiai ketvirtadienio vakare, per šv. Cecilijos choro pamokas, p. Povilonio svetainėje.
Buenos Aires jaunime! Aplankykime Berisą!

SERGA P. KORSAKAS
Nuo pereito sekmadienio serga mūsų prietelius p. A. Korsakas. Linkime kuo greičiausiai pasveikti.

BUS RODOMOS FILMOS APIE LIETUVĄ
Šio mėnesio 30 dieną, kino-teatre „Castilla“, gv. Velez Sarsfield 240 bus rodomos net dvi labai įdomios filmos apie Lietuvą.
Filmų rodymas prasidės nuo 9.30 val. ir tęsis iki 12 valandos po ko seks šokiai.

Triunfališkai praėjo Išeivių Dienos Minėjimas

Buenos Aires lietuvių Jaunimo draugijos suruostas Išeivių Dienos minėjimas sujudavo daugelį metų, savo dinamiška programa.
Iškilmingas atidarymas, ligi ašarų juokinga komedija, gražios dainos, puiki tvarka, linksmi lietuviški žaidimai bei šokiai, dar kartą liūdytė liūdyto Jaunimo nuopelnus kultūrinį parengimą dirvyje.
Anksti Pradėjo Rinktis Minėjimo Svečiai
Jau nuo trijų valandų Jose Verdi salė sveikino pirmuosius svečius. „Kanklės“ begriežiant mūsų jaunimas linksmiai sukosi.

Prasideda Programa

Truputį po penkių, kaip buvo numatyta, vienas po kito suskambėjo varpeliai pranešę programos pradžia.

Pakilus Uzdangai

Šv. Cecilijos choras pasirodė scenoje, kartu su savo nuolatiniu dirigentu, p. V. Rymavičium.

Apie Dienos Reikšmę

kalbėjo p. Z. Juknevičius, Jaunimo dr-jos pirmininkas, kurio kalbą dedame atskirai.
Tuoj po atidarymo šv. Cecilijos cohars vieningais balsais sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus.

„Išsvajota Sekretorė“

Tuoj po himnų, susirinkusiems svečiams buvo parodyta „Išsvajotoji Sekretorė“.
Ši komedija savo juokingumu ir ypatingai gerai pasiruošusiais artistais publiką prijuokino ligi ašarų.
Svarbiausias asmuo buvo ypatingo departamento direktorius R. Anskaitis, kuris, neturėdamas jokio svarbės darbo, užsimanė gražios, jaunos sekretorės ir t. t.
Šią taip svarbią rolę atliko Vaidintojų būrelio režisiorius, p. Z. Juknevičius.
Jau nuo daugel metų, direktoriui tarnavo ištikimas tarnas Jonas Sėdhus, vėliau Jonas Liūtas. P. J. Šekui prisiejo įkūnyti minėtą personažą.
Pirmu sykiu pasirodęs šis jaunas artistas didesnį ir juokdario rolę, buvo labai puikus tarnas

RANDASI LIGONINĖJ

Šį antradienį tapo patalpintas Argerich ligoninėj, penktoj lovoj, SVYTURIO skaitytojas ir prietelis p. V. Kazėnas.

P. Kazėnui bus daroma kojų gyslų operacija.

Lietuvos Pasiuntinybė Pietų Amerikai šiuo kviečia atsilankyti į jos patalpas, arba nurodyti savo adresus, žemiau išvardintus piliečius:

1. Kuzmą Joną (sūnus Adomo), kil. iš Griškabūdžio vls.,
2. Simanavičių Juozą, kil. iš Biržų,
3. Mašalą Juozą, kil. iš Saločių v.
4. Skirmantą Joną,
5. Žilgalvį Karolį, kil. iš Saločių,
6. Jacevičių Vincą iš Telšių,
7. Tulą Simaną iš A. Panemunės.
8. Paliulį Praną iš Vaiguvo,
9. Vasiliauską Kazį iš Šiaulių,
10. Lapaitį Mykolą iš Alksnėnų,
11. Saknevičienę - Burkaitę Antaniną iš Šiaulių,

VI. Vėliūnas PO LANGAIS SENOS SEKLYČIOS

Po langais senos seklyčios Lygiai lysves išakėjau Ir čionai, kai leidos saulė, Žalias rūtas aš pasėjau...

Vakarais, kai gaudžia uosiai, Išs nuotaikūs arimai, Po senos seklyčios langu Tu ilgai, sesute, rymai...

Po langais senos seklyčios Rūtos, mėtos sužaliavo. Čia lietuvių mėlynakė Daug ilgėjos, daug dainavo...

Rūtų lysvės išravėtos, Takai smėliu išbarstyti, Išbučiuotos visos gėlės Ir žiedai jų suskaičyti...

Po langais senos seklyčios, Prie palinkusio žilvičio Dažnai žvelgia bėras žirgas Narsaus mūsų šaulio vyčio!.. („Trimėtas“)

PAGROBJAJAM REDAKTORIUI — STIKLIUKAS RICINOS

Havanoje „Jorobemos“ savaitraščio redaktorių Pilypą Rivero istiko gana keistas nuotykis. Prieš kurį laiką „Jorobemos“ redakciją atvyko keli vyrai ir karinės slaptosios policijos vardu pareikalavo vykdyti su jais į policijos būstinę. Tačiau automobilis kuriuo buvo vežamas redaktorius, pasuko į užmiestį ir čia, nuošalesnėje vietoje, „policijos atstovai“ grasindami revolveriais, priverė redaktorių išgerti nemažą stikliuką ricinos ir po to, nieko jam daugiau nedarę skubiai pasišalino.

VIENUOLIS — ŽVĖRŲ RAMDYTOJAS

Vieną kartą paklausė vienuolio viršininkas savo vienuolį: — Ką tu šiandien nuveikei? — Ak, — atsakė vienuolis, — aš kasdien turiu tiek darbo, kad be Dievo pagalbos niekada neapsidirbčiau.

— Tai ką gi tu veiki? — Aš turiu du sakalus ramdyti, dvi stirnas laikyti, du ožiu tampyti, sliabiną supančioti, lokį nugaleti ir ligonį slaugyti.

— Ką tu čia kalbi, visam vienuolyne nė vieno iš tų gyvių nėra?!

— Tačiau taip yra, — atsakė vienuolis. — Du sakalai, tai mano akys, kad jos į piktą nežiūrėtų, dvi stirnos, tai mano kojos; aš jas turiu laikyti, kad nenuvestų manęs piktu keliu. Du ožiai, tai mąpriedarbo. Sliabinas, tai mano liežuvis, kurį aš turiu pančioti, kad jis ką piktą neplepėtų. Lokys — tai mano širdis, su kuria aš turiu nuolat kovoti dėl savimylės ir tuštybės O ligonis yra visas mano kūnas, kurį aš turiu slaugyti, kad jis nepasiduotų geiduliams.

O tu, drauguži, ar mažiau turi darbo. Kiekvienas, kas nori turėti tvirtą charakterį, turi būti taip pat toks žvėrių karalius, savo linknių ramdytojas. Besiruošias didelius darbus D i e v u i ir tėvynei nudirbti negali sakyti: — Ak, aš jau toks į piktą linkęs gimiaus. Ne, idealistas jaunuolis sako:

— Manyje yra laukinių, užsipyrusių žvėrių, dėl to aš juos turiu prisijaukinti ir nuramdyti. („Aidas“)

Sveikinimas Prezidentui

Argentinos Nepriklausomybės paskelbimo naujų sukaktuvių proga, A. L. K. Federacija pasiuntė Argentinos Prezidentui, Dr. R. M. Ortiz sveikinimo telegramą, kurios vertimą paduodame:

A. L. K. Federacijos vardu, turiau garbės sveikinti J. E. Dr. Roberto M. Ortiz, didžios tautinės šventės proga, prašydami Dievo asmeniškios palaimos ir Tautai kuriai vadovaujate.

L. PADVALSKIS
Pirmininkas.

A. L. K. F. gavo padėkos telegramą, kurios vertimas seka:
Jo Ekselencija Ponas Prezidentas dėkoja už malonų šios Federacijos sveikinimą ir linki geros kloties

L. A. BARBERIS

Valstybės Prezidento Kanceliarijos Viršininkas

DOMES!

Kitame numeryje tilps paskutinio Išeivių Dienos minėjimo aprašymas, komentarai ir išvados ir kaip traktuoja lietuvius katalikus Argentinoje Pasiuntinybės sekretorius p. Blaveščiūnas.

Berisso Lietnviai

PAMALDOS
Liepos 17 dieną, Berisse įvyks iškilmingos pamaldos, surištos su Išeivių Dienos ir „Mindaugo“ draugijos sukaktuvių minėjimu, kurias atliakys vietinis klebonas. Per pamaldas giedos „Mindaugo“ draugijos choras p. V. Rymavičiaus vedamas.

SVEIKSTA
Ponios E. Prūsienės sveikata gerėja ir dar šią savaitę mano grįžti iš ligoninės namo.

APIE BERISSE ĮVYKUSIUS SUĖMIMUS

Liepos šeštą dieną buvo suimti trys „Mindaugo“ draugijos nariai kaip priešvalstybiniai veikėjai. Pas suimtuosius nieko nerasta. Nuvežus juos į La Plata, po keturių valandų buvo paleisti.
Spėjama, kad šis niekšiškas ir melagingas skundimas buvo iš lietuvių tarpo papildytas, kad paženkus asmeniškai, o kartu ir „Mindaugo“ draugijos autoritetui.

Draugijos valdyba daro rimtų žygius užkirsti kelią tokiems ponams, kad panašūs įvykiai nepasikartotų.
S. D.

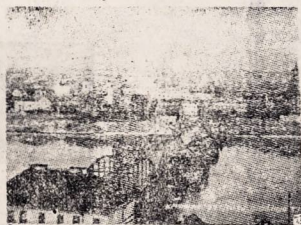
SMARKIAI SUZEIDĖ
Birželio 7 dieną, p. K. Janoniu, „Mindaugo“ draugijos nariui, bedirbant fabrike tapo smarkiai sužalota koja. Ligonis, fabrike daktaro gydomas savo namuose.
Linkime greitai laiku pasveikti.
S. D.

ĮDOMIOS KNYGOS
Kuopos budėtojas, kai visi jau rengėsi gulti, klausia:
— Kas gali paskolinti knygą?
— O kokias mėgstate?
— Romanus, ar ką kitą.
— O keliones?
— Irgi.
— Na, tai, še tau geležinkelių tvarkaraštį.

Važiuosime Žiūrėti Lietuvos

Šiemet lietuviai, iš viso pasaulio kraštų stengiasi aplankyti Lietuvą ir ją pasveikinti su didžiąja dvidešimties metų laisvės švente.

Skiriami plataus ir audringo okeano mes negalime ten nuvykti. Bet už tat jos vaizdai pas mus atvyko, ir mes juos galėsime pamatyti lietuviškoj, įdomioj filmoj. Pamatysime žemaičius, aukštaičius žaliuojančius laukus, upes, ežerus, žydintį pavasarį, linksmą šienapūtę... Pamatysime narsiąją kariuomenę ir jos vadus, šaulius, skautus; Lietuvos jūrą, karo laivus, akimis neaprepiamus jūrininkus iškilmingose šventėse, siūbuojančius kaip jūra sportininkus, pasakiskai gražų šatrijos kalną su žemaičių jaunimu... Pamaty-

sime šių metų 16 vasario šventės iškilmes. O Kaunas, Kaunas, kaip ant delno: puikiais rūmai, bokštai, muziejai, universitetai... Bet surašyti visko jokiū būdu negalima, reikia tai pamatyti.

Šios filmos bus rodomos
LIEPOS 30 D. ŠEŠTADIENI, PUIKIAME KINO - TEATRE "CASTILLA" GV. VELEZ SARSFIELD 240, TARP ENTRE RIOS IR CASEROS.

Salonas atidaromas nuo 8 v. v., filmų rodymas prasidės nuo 9,30 val., šokiai nuo 12 iki 4 val.
Įėjimas \$ 1.— vaikams \$ 0.50.
Tad renkimes visi.

L. K.T. „Kultūra“.

ISEIVIŲ DIENOS IR „MINDAUGO“ DRAUGIJOS SEPTYNERIU METU SUKAKTUVIU MINĖJIMAS.

„Mindaugo“ draugijos vyrų choras

„Mindaugo“ draugijos Moterų choras.

Ponia V. JAKUBKIENE, A. MARCINKEVIČIENE
išpildys Uršulės Lašinskės-kuri suvaidins Matildos Kanapinskienės rolę

Mindaugo vaidintojai suvaidynė operete Birutė

J. GRICIUNAITE, su P. A. BRAZIUNAITE, pavidins Barbaros, Vienturtės sirodės Stasės, Kanapinskių dukrelės rolę

P. J. MAŽULKA, suvaidins Jono Kanapinsko, ūkininko rolę

A. SIMENAITE, gabi deklamatorė, dalyvauja programoje

M. BALTRŪNYTE, mažoji deklamatorė, padeklamuos šiame parengime

P. P. STROLIA, suvaidins Bažraus Lašinskio, jaunikio iš Kauno rolę

F. BALTRŪNYTE, gabi deklamatorė, padeklamuos šiame minėjime

V. STUNDZIUKAS mažasis deklamatorius, pasakys eilę

ISEIVIŲ DIENOS IR „MINDAUGO“ DRAUGIJOS SEPTYNERIU METU MINEJIMO PROGRAMA

Kurį ruošia „Mindaugo“ draugija, įvyks šia tvarka:
Bažnytinis minėjimas

Liepos mėn. 17 dieną, sekmadienį, 10 val. ryto, vietos bažnyčioje bus atlaikytas pamaldas. Pamaldas atlaikys vietinis klebonas gerb. kun. F. Chocarro. Giedos „Mindaugo“ draugijos choras p. V. Rymavičiaus vedamas.

Pilietinis minėjimo aktas

Liepos 23 d. šeštadienį, 9 val. vakaro, Ukrainiečių salėje gv. Monte-video 1088, minėjimas eis šia tvarka:

1. Atidarymo žodis.
2. Argentinos ir Lietuvos himnus sugiedos „Mindaugo“ draugijos choras, p. V. Rymavičiaus vedamas.
3. Lietuvos įgalioto ministerio Pietų Amerikai, p. J. Aukštuolio žodis.
4. Lietuvių ir kitataučių organizacijų sveikinimai.
5. Nepaprastai juokingos komedijos „Jaunikis iš Kaimo“ vaidinimas.
6. Čiagimių būrelio narių deklamacijos ir pajvairinimai.
7. „Mindaugo“ draugijos choras, p. V. Rymavičiaus vedamas, sudainuos keletą dainų.
8. Uždarymo žodis.

Smagūs šokiai griežiant sustiprintam Berisso lietuviškam orkestrui. Laikė šokių veiks stambi ir įvairi loterija, „Mindaugo“ draugijos narių ir prijauniančių suaukota.

Įėjimas: vyrams pezas, moterims 50 centavų.

Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami.

Visus maloniai kviečia atsilankyti

„MINDAUGO“ DR - JOS VALDYBA

„Mindaugo“ draugijos čiagimiai artistai šoka lietuvišką suktinį

El día 23 de Julio de 1938, sábado, a las 21 horas, La Sociedad Litwana "Mindaugas" conmemorando su séptimo año de vida, realizará una FUNCIÓN TEATRAL Y CONCIERTO en el que tomarán parte el cuadro de artistas, el coro y solistas de la sociedad.

Después del programa se bailará hasta la madrugada.

NOTA: La Comisión se reserva el derecho de admisión

COMISION DIRECTIVA

Lietuva

Birželio 23 d. Lietuvos užsienų reikalų ministeris St. Lozoraitis išvyko į užsienius atostogų.

Birželio 22 d. tarp lietuvių ir lenkų sudaryta orinio susisiekimo sutartis.

Nauju Lietuvos finansų viceministeriu paskirtas ligšiol buvęs tos ministerijos prekybos departamentu direktorius Aleksandras Danta.

Dariaus ir Girėno paminklui statyti komitetas greitai laikui paskelbs konkursą transatlantiniams didvyriams pastatyti paminklą. Paminklas statyti numatoma Vytuto kalne, labai gražioje vietoje. Žmonės pasakoja, kad šią vietą mēgdavo Darius. Jis ten praleisdamas visą savo laisvalaikį. Paminklo statyba dar šiais metais bus pradėta. Liepos 17 d. numatyta paminklo pamatus pašventinti.

Lietuvių engimas Vilniaus krašte nesiliauja. Nesenai nuteista Lydoje viena lietuvė pusantrų metų kalėti už tai, kad klausė Kauno radijo.

Birželio 26 d. Lietuvos šaulių Sąjunga labai iškilmingai atšven-

tė 19 m. sukaktuves. Ta proga Kauno šauliai geležinkelininkai kariams iškilmingai įteikė 500 šautuvų ir 7 kulkosvaidžius.

Birželio 27 - 29 d. Kaune įvyko labai gausus jubiliejinis „Pavasario“ kongresas.

Berlyne pasibaigė derybos tarp Lietuvos ir Vokietijos nustatyti naują prekybos sutartį. Prekyba numatoma praplėsti 20%. Sutartis įsigalios rugp. mėn. 1 d.

Birželio 27 d. Varšuvoje pasikeista lietuvių lenkų pašto ir telesusiekimo, o birželio 28 d. Kaune geležinkelių sutarčių ratifikacijos dokumentais.

Birželio 5 - 7 d. R. Skipitis, DULR pirmininkas išvyko į Braziliją, iš kur rugsėjo mėn. pradžioje mano vykti į Argentina.

Urugvajaus lietuvių mokyklai paskirtas naujas mokytojas Bronius Savickis. Mokytojas B. Savickis yra baigęs Tauragės mokytojų Seminariją ir moka ispanų kalbą, nes Argentinoje yra buvęs tris metus.

VILNIJOJE

ATLEISTAS NUO DARBO LIETUVIS MOKYTOJAS

Septyneris metus dirbęs kaip nuolatinis etatinis valstybinių pradžios mokyklų mokytojas Kazimieras Paukštė gavo švietimo Ministerijos raštą, kuriuo pranešta, kad jis nuo darbo valstybinėje pradžios mokykloje galutinai atleidžiamas. K. Paukštė dirbo švenčionių apskrityje.

Pernai nuo darbo atleistas valstybinės pradžios mokyklos mokytojas Edvardas Mazaliauskas nesenai (po kov mėn. įvykių) buvo įteikęs Mokyklų Kuratorijai prašymą, kad jį vėl priimtų į pradžios mokyklų mokytojus. Jo prašymas Mokyklų Kuratorijoje išspėstas neigiamai.

NAUJAS TEOLOGIJOS MAGISTERIS

Birželio 11 d. Vilniaus Bazilikoje iššventinta 20 jaunų kunigų, jų tarpe du lietuviai: Bronislovas Sakavičius ir Konstantinas Gajauskas.

Iš šių 20 pabaigusiuju kunigų seminariją 4 kunigai yra teologijos mokslo magisteriai, jų tarpe

vienas lietuvis — kun. Bronislovas Sakavičius. Jis buvo parašęs magisterinį darbą tema: „Teisino atlyginimo klausimas pagal Rerum - Novarum ir Quadragesimo Anno enciklikas. Šis darbas tiesioginio profesoriaus Vilniaus universiteto rektorius kun. Voicickio buvo įvertintas laipsniu „gerai“. Pagaliau, birželio 14 d. kun., Br. Sakavičius šį savo mokslinį darbą prie universiteto profesorų komisijos apgynė ir įsigijo teologijos mokslo magisterio laipsnį.

BAIGIAMAS BOLIVIJOS IR PARAGVAJIAUS KARO IŠSPRENDIMAS

Čako konfliktas galutinai baigiamas išspręsti, nes praeitoje savaitėje Taikos Konferencija, kuri veikia Buenos Airese priėjo prie teigiamų rezultatų.

Šioje Konferencijoje dalyvauja specialiai atvykę Bolivijos ir Paragvajaus užsienų reikalų ministrai.

Po keletos nepasisekusių pasiū-

ISKILMINGAI PAMINETA NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Šiais, kaip ir kitais metais, Argentinos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas, 9 de Julio, praėjo dideliu iškilmingumu.

Buenos Aires mieste, šeštadienį, buvo atlikta katedroj iškilmingas „Te Deum“, kuriame dalyvavo valstybės prezidentas Dr. Roberto M. Ortiz, ministrai, aukšti valdininkai, diplomatinis korpusas ir šiaip daug publikos.

Prezidentas, sulig tradicijos, ministerių ir valdininkų lydimas nuėjo pėsčias iš Ružavųjų Rūmų į katedrą. Kelyje jam atidavė pagarbą išsiriškiavę San Martin granadieriai.

Po „Te Deum“ turėjo būti iškilmingas kariuomenės paradas, kuris, atsižvelgiant į blogą orą buvo atidėtas rytojaus dienai, sekmadieniui.

Šeštadienio vakare, Colón teatre, dalyvaujant pirmam valstybės asmeniui, buvo iškilmingas aktas. Atgiedojus Argentinos himną, buvo pastatyta opera „Lucia de Lamermoor“, kurioje vaidino pasaulinė dainininkė — sopranas Lily Pons.

Ant rytojaus, sekmadienį, oras buvo gražus, tad ir kariuomenės paradas įgavo ypatingo simpatizavimo.

Didelė minia žmonių susirinko Alvear alėjoje, kur prezidentas, važiuodamas karieta, apžiūrėjo kariuomenę ir paskiau priėmė parada.

Visi kariai, jūrininkai, kavaleristai, pėstininkai, tankininkai ir kiti, buvo labai maloniai žmonių sukikti ir pasveikinti neuilstamais ir neperstojamais delnų plojimais.

Sekmadienio dieną, ėjo negalėję šeštadienį įvykti paminėjimo aktai, surengti įvairių organizacijų ir miesto rajonų.

Taip pat ši šventė buvo atitinkamai paminėta visose provincijose ir teritorijose.

Aviacija gražiai pasirodė: skradė eskadrilėmis ir susiformavusios lėktuvų motorų dužėjimas privertė visų žmonių akis pakelti į dangų.

Sekmadienio vakare grįžo Urugvajun tos valstybės krašte apsaugos ministeris, kuris dalyvavo Argentinos Nepriklausomybės minėjimo ceremonijose.

lymų, del Paragvajaus prieštaravimų, liko nustatyta rubežinė linija. Bolivija šiame konflikto suregulavime padarė daug nuolaidų.

Rubežiaus nustatymas turės būti pripažintas Bolivijos Representantų Kongreso, o Paragvajuje bus padarytas plebiscitas.

Abiejuose kraštuose šis kaimyninių valstybių karo užbaigimas sutiktas labai džiaugsmingai. O ypatingai labiausiai nukentėjusi — liaudis tuo džiaugiasi.

ARGENTINOJE

Buenos Aires mieste atidaryta XIX paukščių, kralikų ir bičių paroda.

Parana mieste. Entre Rios provincijoje, tautiniai demokratai surengė didelę manifestaciją, protestuodami prieš politinių priešų išmėtinėjimus už paskutinius rinkimus. Susirinko virš 30.000 simpatizantų.

Mendoza provincijoje, Coquimboto departamente, traukinys užvažiavo ant pilno keleivių autobuso. Užmušta vienuolika asmenų ir keliolika sužeista.

Corrientes provincijoje. Paso de los Libres prefektūros antarasai šefas, užpultas vieno garsaus kontrabandininko atsigynė revolverių šūviais, užmušdamas užpuoliką. Pats liko rimtai sužeistas.

Mendoza provincijos gubernatorius, Dr. Coropinas Segura, sveikatos atitaisyimui, vyksta Rio de Janeiro miestan, kur išbus du mėnesius.

Vyriausybė, stengdamosi atpiginti mėsą, pradėjo pardavinėti visose Buenos Aires municipaliniuose turguose „pučera“ po 25 centavus kilogramui.

Buenos Aires mieste smarkiai kovojama prieš tifuso epidemijos pasirodymą. Sanitarinė vyriausybė tvirtina, kad greitai praeis visas pavojus.

Švietimo m. jos biudžetas, kuris liečia mokyklas, numatytas šiemetams, siekia 148.810.802 pezus. Bus padidintas mokytojų administracijos ir techniškas personalas.

IVAIRENYBES

AMERIKIEČIO STATYTA MOKYKLA LIETUVOJE

Lietuvoje yra viena mokykla, kuri savo originalumu išsiskiria iš kitų mokyklų. Tą mokyklą savo lėšomis pastatė savo gimtame kaime Kurnėnuose Alytaus apskrityje, Amerikos lietuvis Laurynas Radziukynas. Mūro mokykla amerikoniško pavyzdžio pastatyta pagal jos fundatoriaus Z. Radziukyno duotą planą.

Mokykla dviejų komplektų, telpa pusrūsy, viename aukšte ir pastogėje bendros kubatūros 2.020 metrų. Pusrūsyje telpa sale, kepykla, vaikams dušai, sargo butas ir centrinio šildymo įrenginiai. Pirmame aukšte dvi erdvios klasės, klozetai ir mokyklos vedėjo butas. Pastogėje - antro mokytojo butas. Bokšte telpa vandens 10 kub. metrų kubilas. Langai, durys, stiklai, grindys, centrinio šildymo įrenginiai bei visi sanitariniai prietaisai atvežti iš Amerikos. Taip pat iš Amerikos atvežti mokiniams suolai bei rašomosios lentos. Greta mokyklos iškastas artezinis šulinys, pompuoja vėjo turbina (taip pat amerikoniška). Grindys pusrūsy ir koridoriuose — tam tikrų plytelių, klasėse ir gyvenamuose kambariuose — amerikoniško klevo. Langai pakeliami, vasarą išimami. Mokyklos statyba kaštavo Radziukynui apie 70.000 litų, ir 10.705 litus darbams užbaigti pridėjo Alytaus apskrities savivaldybė.

Už pastatymą šios mokyklos Alytaus apskrities savivaldybė geradariui L. Radziukynui gražiai padėkojo.

Kurmėnų mokyklos pastatymu

ISSIKALBĖJIMAS

Tu, tur būt, mane nemylai, Prana, kad vakar praėjai pro mane visai nepažvelgdamas.

Ar tai ne geriausias įrodymas, kad tave myliu?
— Kaip tai?
— Meilė mane aklu daro (š).

NEDRĄSUMAS

Dantų gydytojo duktė: — Na, brangis, ar jau prašei tėvelio mano rankos?
— Ne. Kiekvieną kartą įėjęs į jo kabinetą nustoju drąsos. Šiandien vėl daviau ištraukti vieną sveiką dantį.

KALBAMA VISOMIS KALBOMIS

Viename Kauno miesto viešbutyje buvo toks parašas: „Kalbama visomis kalbomis“.

Į tą viešbutį užsuko amerikietis Jis, perskaitęs užrašą, į šveicorių tuoj kreipėsi angliškai paskiau vokais, itališkai, ispaniškai, rusiškai, bet šveicorius vis tylėjo. Tada jis supykęs paklausė lietuviškai:

— Pagaliau sakykite, kas čia kalba visomis kalbomis?
— Svečiai ir klientai, — atsakė šveicorius.

ĮTIKINANCIOJI TETA

— Klausyk, Maryte, aš noriu tave įspėti. Tu jau esi suaugusi pama. Saugokis, Maryte, visų vyrų kaip ugnies, nes jie prie tavęs tol melinsis, kol tu juos nepamiksi.
— Gerai, miela tetule, išpildysiu tavo patarimą, nes žinau, kad tu kalbi iš įsitikinimo (š).

Dr. MYKOLAS CHEIFETZ

Daktaras chirurgas Moterų, Vaikų ir Vidaus Ligos Apžiūrėjimas 3 pezaí Caseros 828 I aukšt. dep. 1 Prima nuo 15 ligi 18 valandos

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausioje kainomis parduoda laivakortes
Compania Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)
L. N. Alem 491 . U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Laivokartės į Lietuvą 3 klase \$ 328
Atsivietimui iš Lietuvos \$ 825

Dideli patogumai 3-je klasėje.
Sveikatingas trunkiniais su visais Europos miestais

PLAUČIŲ LIGOS

Peržiūrėjimas ir persvietimas spinduflais 5 pezaí.

PASEKMINGAS GYDYMAS IŠISENEJUSIO BRONKITO ir DUSULIO - KOSULYS - KATARAS - NUGAROS SKAUSMAI - TANKŲ PERSISALDYMAI - NUSILPNEJIMAS —

Dr. M. POGORELSKY

Buvęs specialistas Mužiz ligoninėje.

Estados Unidos 702, Bs. As.

Priima nuo 9 ligi 11 ir nuo 17 ligi 20 val. šventadieniais, išskyrus sekmadienius, nuo 9 li-

siūtus, geriausios medžiagos ir pigiausia kaina rūbus, siūkia tik ilgų metų praktikos užgrūdinto meisterio

Igno Padvalsio

—vyrų ir moteriškų rūbų siūvykloje—
Prašome įsidėmėti ir atsiminti:
calle OLAVARRIA 882
— Boca —

